

Es politikos rekomendacijų ataskaita ES ataskaita

2021 m. rugsėjo mėn

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Promimpresa

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Project Number 2019-2-UK01-KA205-062270

Partneriai

„Merseyside Expanding Horizons“ Limited, Jungtinė Karalystė (koordinuoja)

AGIS, NOTE et INNOVE Prancūzija

„Promimpresa“ SRL Italija

Asociacija „Aktyvus launimas“ Lietuva

„Aproximar - Cooperativa de Solidariedade Social“ Portugalija

ICEP s.r.o. Slovakija

Autoriai ir bendraautoriai

Cinzia Miatto, Marta Lázaro Echavarren, Anna Bellan, MEH – Jungtinė Karalystė

Tatiana Morais, Tiago Leitão Aproximar, Benedita Mvemba,

Alexa Ranaldo, Aproximar – Portugalija

Maria Szilard, Sarah Harou, Alice Mechoulam, AGIS, NOTE et INNOVE – Prancūzija

Sophia Raineri, Augustas Romanov, Adriana Lavrukaitytė, „Aktyvus jaunimas“ – Lietuva

Roberta Montagno, Beniamino Torregrossa, „Promimpresa“ – Italija

Anna Barseghyan, Aldo Riggi, ICEP – Slovakija

Paskelbimo data

2021 m. rugsėjis

Interneto svetainė

<https://www.youth-connection.eu/>

This project has been funded with support from the European Commission, under the E+ Programme. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Partneriai

Merseyside Expanding Horizons padeda įvairioms grupėms, patiriančioms socialinę atskirtį bendruomenėje ir kenčiančioms nuo izoliacijos. Organizacija tenkina konkrečius poreikius ir sprendžia konkrečias kliūtis. Ji tiki socialiai įtraukese visuomene.

Active Youth yra asociacija, vienijanti jaunus lyderius, aktyvius veikėjus ir mąstytojus, siekiančius daryti įtaką ir sudaryti galimybes jaunimui bei bendruomenėms, kurioms to reikia, kad būtų sukurta labiau išsivysčiusi ir integruota visuomenė.

ANI-International yra asociacija, veikianti pilietybės, švietimo, kultūrų, tapatumo, profesinės integracijos ir tarptautinio solidarumo skatinimo srityse. Ji siekia padėti pažeidžiamiems žmonėms, ypač jaunimui, moterims, migrantams, asmenims iš Prancūzijos, Europos ir Afrikos priemiesčių.

Aproximar yra kooperatyvas, kurį 2006 m. įkūrė specialistų grupė. Savo darbu jis siekia stiprinti socialinę įtrauktį. Kooperatyvas tiki lygiomis galimybėmis, naujų kompetencijų įgijimu, kad žmogus galėtų vystytis, siekdamas sukurti pažangią visuomenę.

ICEP reiškia Europos personalo sertifikavimo institutą. Išduodamas sertifikatus, jis prisideda prie Europos sertifikavimo, kuriuo siekiama įteisinti savanoriškos veiklos patirtį ir darbo rinkos sistemos patikimumą.

Promimpresa kaip mokymo centras, siekia stiprinti žmogaus gebėjimus, kad jis galėtų praturtinti savo gyvenimą. Į savo verslo strategiją jis įtraukia aplinkosaugos, etikos, vartotojų ir žmogaus teisių klausimus, skleidžia su jais susijusią gerą patirtį, integruodamas JSA (įmonių socialinę atsakomybę) į švietimo, mokymo ir mokslinių tyrimų veiklą.

Turinys

1	Supažindinimas su projektu ir politikos rekomendacijų ES ataskaitos tikslu	6
2	Taikoma metodika	8
3	Konsultacijos	10
	3.1 Dalyvių apžvalga	
	3.2 Jaunuolių patirtis	
	3.3. Jaunimo darbuotojų patirtis	
4	Išvados ir rekomendacijos	18
5	PRIEDAS – Geroji patirtis	20

1. SUPAŽINDINIMAS SU PROJEKTU IR ES POLITIKOS REKOMENDACIJŲ ATASKAITOS TIKSLU

Ši politikos rekomendacijų ataskaita yra 2019 m. lapkričio mėn. pradėto „Erasmus+“ KA2 projekto „Youth Connections“, kuriame dalyvauja 6 šalys partnerės iš Jungtinės Karalystės, Italijos, Prancūzijos, Portugalijos, Lietuvos, Slovakijos ir Prancūzijos, dalis.

„Youth Connections“ siekia sukurti tvirtus jaunų pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų, imigrantų ir ES jaunimo ryšius per kūrybinį darbą ir naujovišką kultūrinę veiklą, kuria siekiama skatinti socialinę įtrauktį. „Youth Connections“ projekto tikslas – pasitelkiant naujus metodus ir tarptautines iniciatyvas prisidėti prie lygesnių, tarpkultūrinių ir įtraukiančių jaunimo vietos bendruomenių kūrimo.

Vykdydami projekto veiklas ir kurdami priemones siekiame kovoti su diskriminacija, segregacija ir rasizmu bei prisidėti prie ekstremizmo ir smurto tarp jaunų pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų, imigrantų bei ES piliečių prevencijos.

Šios ES politikos rekomendacijų ataskaitos tikslas – pateikti aiškias politines rekomendacijas, kaip skatinti ir propaguoti veiksmingą jaunų migrantų integraciją ir kokybišką darbą su jaunimu socialinės įtraukties srityje.

Remdamiesi šia politikos rekomendacijų ataskaita, partneriai parengs „Youth Connections“ socialinės įtraukties ir kokybiško darbo su jaunimu chartiją, pagrįstą jaunimo darbuotojų ir jaunimo migrantų požiūriais. Chartijoje bus pateiktos pagrindinės visoms valstybėms narėms bendros rekomendacijos. Organizacijoms, suinteresuotosioms šalims ir institucijoms, kurios pritaris chartijai ir ją pasirašys, bus įteikta Auksinė vėliava – simbolis, liudijantis, kad jie laikosi chartijos nuostatų ir savo darbe taiko geriausią patirtį, skatindami jaunų pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų, imigrantų bei jaunų ES piliečių socialinę įtrauktį.

Ataskaitos tikslas ir struktūra

Šių politikos rekomendacijų tikslas – skatinti veiksmingą jaunų migrantų integraciją ir kokybišką darbą su jaunimu socialinės įtraukties srityje.

Šios politikos rekomendacijos parengtos konsultuojantis su jaunimo darbuotojais ir migrantų kilmės jaunuoliais, siekiant išsiaiškinti jų poreikius, iššūkius ir patirtį. Politikos rekomendacijos taip pat grindžiamos Europoje rastų gerosios praktikos projektų ar metodų sėkmės veiksniais.

Pirmoje ataskaitos dalyje daugiausia dėmesio skiriama kiekvienoje šalyje partnerėje (Jungtinėje Karalystėje, Prancūzijoje, Lietuvoje, Portugalijoje ir Italijoje) vykusioms konsultacijoms, kurių metu partneriai analizavo jaunimo ir jaunimo darbuotojų padėtį.

Antroje dalyje daugiausia dėmesio skiriama politinėms rekomendacijoms, pagrįstoms konsultacijų rezultatais ir išvadomis.

Ši ataskaita skirta politikams, Europos švietimo ir kultūros vykdomajai įstaigai, vietos institucijoms ir suinteresuotosioms šalims (asociacijoms, mokykloms, valdžios institucijoms), su migrantais dirbančioms organizacijoms.

Ataskaitos pabaigoje rasite priedą, kuriame pateiktas geros praktikos pavyzdys. Iniciatyva vadinasi „Arte Migrante“ ir šiuo metu vykdoma daugybėje Italijos ir kitų Europos šalių miestų.

2. TAIKOMA METODIKA

Ši ataskaita sudaryta remiantis jaunimo ir su jaunimu dirbančių darbuotojų perspektyvomis, siekiant užpildyti atotrūkį tarp politikos ir praktikos. Politikos rekomendacijos grindžiamos tiek IO1 ir IO2 išvadomis, kurios buvo padarytos partnerėms surinkus informaciją apie jaunų migrantų padėtį vietos bendruomenėse, išbandymus ir kliūtis, su kuriais susiduria savo gyvenime, tiek kiekvienoje šalyje partnerėje surengtomis konsultacijomis, kurių metu buvo analizuojami galiojantys teisės aktai ir parama, skirti integracijai vietos bendruomenėse skatinti.

Konsultacijos vyko pagal pusiau struktūrinių interviu metodiką, naudojant įvairius būdus: tiesioginius susitikimus, pokalbius telefonu, vaizdo skambučius ir kt.

Kiekvienas partneris paėmė interviu iš **10 jaunimo darbuotojų** ir **10–20 jaunuolių**.

Kiekvienai tikslinei grupei uždavėme maždaug po 14 klausimų, kad išsiaiškintume jų dabartinę padėtį, iššūkius ir (arba) kliūtis, su kuriomis jie susiduria kaip migrantai arba kaip jaunimo darbuotojai, dirbantys su daugiakultūremis grupėmis, ir jų nuomonę apie tai, ką reikėtų patobulinti.

Šių konsultacijų tikslai buvo tokie:

- Ištirti migrantų patirtį, susijusią su integracija;
- Nustatyti ir ištirti veiksnius, kurie gali daryti įtaką migranto integracijos procesui;
- Surinkti informacijos ir medžiagos politikos rekomendacijoms rengti.

Remdamasi šia politikos rekomendacijų ataskaita, partneriai parengs chartiją atitinkantį kontrolinį sąrašą ir išplatins vietos organizacijoms bei suinteresuotosioms šalims. Įstaigoms, kurios pripažins ir praktiškai įgyvendins politikos rekomendacijomis pagrįstą kontrolinį sąrašą, bus įteikta Auksinė vėliava.

3. KONSULTACIJOS

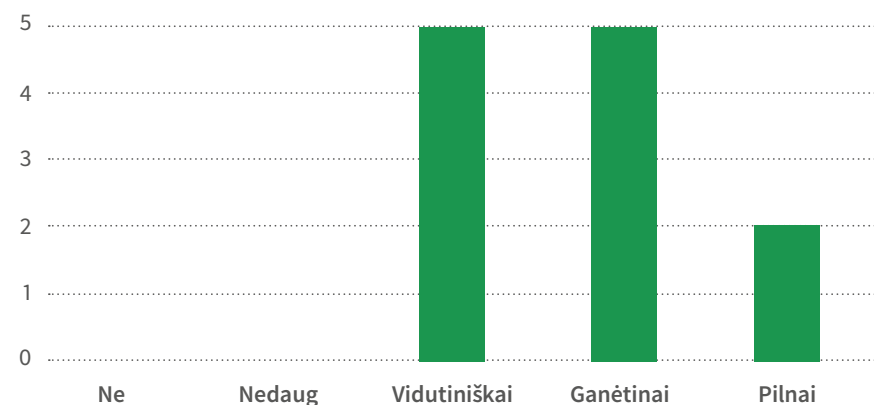
3.1. DALYVIŲ APŽVALGA

Partneriai iš viso įvykdė **78 pokalbius su jaunuoliais** ir 50 pokalbių su jaunimo darbuotojais iš 47 skirtingų šalių:

UK, Spain, Italy, Colombia, Egypt, Venezuela, Ireland, Turkey, China, Morocco, Tunisia, Nigeria, Senegal, Moldova, Iraq, Russia, India, Congo, Mauritius, Lebanon, Sri Lanka, France, Portugal, Lithuania, Slovakia, Brazil, Guinea, Sao Tome and Principe, Angola, Cape Verde, Bulgaria, Germany, Denmark, Ukraine, Afghanistan, Nepal, Sweden, Slovenia, Hungary, Luxembourg, Romania, Libya, Albania, Pakistan, Bosnia-Herzegovina, and North Macedonia.

Jaunimo darbuotojai gali prisidėti prie didesnės lyčių lygybės užtikrinimo visuomenėje ugdydami jaunimą nuo mažens: atpažindami ir vertindami stereotipus bei judėdami link jų keitimo.

3.2. Jaunuolių patirtis

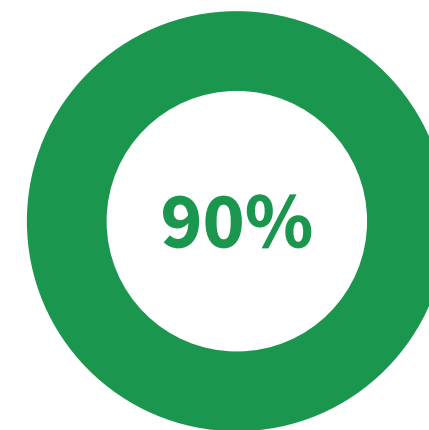
Integracija į bendruomenę

Jaunuolių paklausėme, ar jie jaučiasi įsilieję į bendruomenę. Dauguma dalyvių jautėsi pakankamai gerai įsilieję į bendruomenę, jauni migrantai penkiabalėje sistemoje įsivertino integraciją vidutiniškai 3,5 balo. Matyti, kad integracijos lygis labai priklauso nuo jų gyvenamos bendruomenės dydžio, o jų dalyvavimas visiems atviroje socialinėje veikloje yra svarbus veiksnys, prisidedantis prie jų integracijos proceso.

Dalyvių teigimu, norint jaustis įsiliejusiems į bendruomenę, kurioje gyvena, būtina laisvai kalbėti priimančiosios šalies kalba. Būdami socialiai įsitraukę į vietos bendruomenę, prisijungdami prie klubų ar dalyvaudami vietos projektuose, jie pasijuto labiau įsilieję į bendruomenę ir turėjo galimybę pažinti naują kultūrą. Iš tiesų, dalyviai teigė, kad pagrindiniai veiksniai, dėl kurių jie nesijaučia įsilieję į bendruomenę, yra kultūros nesupratimas arba vietinių žmonių nepažinimas. Tai labai svarbu, ypač tiems jaunuoliams, kurie gyvena kitoje šalyje be šeimos ar draugų.

Dalyvavimas vietos bendruomenių grupėse:

Iškilusios kliūtys:

Dalyviai paminėjo įvairių kliūčių, su kuriomis susidūrė migrantai, gyvendami užsienyje. Dažniausiai pasitaikančios kliūtys yra kalbos barjeras ir naujos šalies teisės aktų nesupratimas.

Dalyviai išvardijo išbandymus, kuriuos turėjo įveikti savo gyvenime, pavyzdžiui, darbo radimas, sveikatos priežiūros paslaugų gavimas, išsilavinimo įgijimas, paramos iš įstaigų

trūkumas, diskriminacija, rasizmas ir išankstinis nusistatymas. Be to, šalies biurokratija gali pasirodyti paini, jei nesuteikiama pagalba.

Gauta parama

Dalyvių paklausėme, **kokią paramą** jie **gavo** būdami naujoje šalyje, ir dauguma paminėjo apgyvendinimą, išsilavinimą ir kalbos pagalbą iš privačių asmenų. Kita dalyvių gauta pagalba buvo tokia: kalbinė parama iš privačių asmenų ir labdaros bei sveikatos parama. Nė vienas dalyvis nepamainė įdarbinimo.

Taip pat paklausėme, kokios paramos jie būtų norėję gauti, kad jaustųsi labiau įsilieję į vietos bendruomenę ir pagerintų savo gyvenimo būdą.

Toliau pateikiami dalyvių paminėti paramos pavyzdžiai

- Nemokamos kalbos pamokos;
- Daugiau vietos organizacijų teikiamos paramos, kuri padėtų įsilieti į vietinę veiklą su bendruomene;
- Daugiau veiklos galimybių vietos bendruomenėje ir nemokamų vietų, kur būtų galima susitikti su kitais žmonėmis;
- Daugiau vadovavimo ir mentorystės;
- Asmeninė pagalba (pavyzdžiui, turėti kuratorių);
- Emocinė pagalba;
- Užtikrinti vienodas galimybes naudotis viešosiomis paslaugomis, įskaitant švietimą, sveikatos priežiūrą, užimtumą ir verslininkystę;
- Skatinti gerus bendruomenės santykius ir kovoti su netolerancija, diskriminacija ir nusikaltimais dėl neapykantos;
- Savanoriškų veiklų ir renginių, kuriuose dalyvaudami vietiniai gyventojai ir migrantai galėtų pažinti vienas kitą, organizavimo;
- Daugiau informacijos apie migrantams teikiamas stipendijas ir finansinę paramą;
- Parama išduodant vizą ir patenkant į darbo rinką.

Taip pat dalyvių paklausėme, kokia vietos valdžios institucijų parama turėjo būti suteikta, kad jie galėtų pasijusti labiau įsilieję į bendruomenę.

Paaiškėjo, kad labai svarbu, jog vietos valdžios institucijos nustatytų priemones, kurios palengvintų pradinį integracijos etapą (pilietinis orientavimas, informacija apie atvykimą ir priimančiosios visuomenės valstybinės kalbos (-ų) mokymasis). Vietos bendruomenė, migrantus remiančios organizacijos ir institucijos turėtų būti informuojamos apie tokias priemones, kad žinotų apie visą teikiamą paramą ir apie tai, kur rasti informacijos.

Kita dalyvių paminėta idėja yra susijusi su poreikiu informuoti, šviesti ir remti vietinius gyventojus, kad jie galėtų susidoroti su migracijos nulemtais pokyčiais nacionalinėse bei vietos bendruomenėse ir gauti iš jų naudos.

Šiuo metu reikalinga parama

Remdamiesi jų tvirtinimais ir išbandymais, su kuriais jie susidūrė gyvendami naujoje šalyje, paklausėme jaunų žmonių, kokios paramos jie norėtų ir kokia parama jiems būtų naudinga šiuo gyvenimo etapu. Toliau pateikiami keli pateikti atsakymai:

- Suteikti daugiau pilietinio orientavimo ir kalbinės paramos. Tai padėtų jiems ilgainiui tapti savarankiškesniems ir jaustis bendruomenės dalimi.
- Suteikti daugiau informacijos apie vietines ir valstybines galimybes (socialinė veikla, sportas, darbo pasiūlymai ir kt.).
- Užtikrinti vienodas galimybes naudotis viešosiomis gėrybėmis ir paslaugomis, įskaitant švietimą, sveikatos priežiūrą, užimtumą ir verslumą. Turėtų būti suteikiama didesnė parama patenkant į darbo rinką per savanorystę, stažuotes, mokymus, taip pat parama, susijusi su sveikatos priežiūra, apgyvendinimu, finansais, stipendijomis ir kt.
- Skatinti integraciją bendruomenėje ne tik migrantams, bet ir vietiniams gyventojams (pavyzdžiui, integraciją skatinanti veikla, seminarai ir kt.).
- Reguliariai stebėti vietos padėtį, susijusią su migracijos srautų teikiamomis galimybėmis ir keliamais iššūkiais.
- Asmeninė parama (turėti kuratorių) arba psichologinė parama.
- Parama išduodant vizą.
- Daugiau aiškios informacijos.
- Vizos paraiškų teikimo procesas turėtų būti paprastesnis.

Svarbu paminėti, kad COVID-19 pandemija buvo didelis iššūkis migrantams, nes ne tik paveikė jų integraciją į bendruomenę, bet ir sulėtino visas biurokratinės procedūras, taip pat trukdė susirasti darbą ar užsiimti veikla. Ji dar labiau paveikė tuos, kurie prieš karantiną neturėjo ryšių naujoje šalyje.

Daugelis dalyvių išreiškė susirūpinimą dėl pandemijos apribojimų, dėl to, kad negalėjo dalyvauti jokioje socialinėje ir kultūrinėje veikloje, bet teigė, kaip „Youth Connections“ organizuojami renginiai ir iniciatyvos jiems padėjo.

Žiniasklaidos kuriamas migrantų įvaizdis ir jo įtaką politiniams sprendimams

Pastaraisiais metais Europos žiniasklaidoje ir politikos diskursuose dominuoja migracijos tema. Su migracija susijusi šalių bendravimas socialiniuose tinkluose buvo labai apleistas. Šalyse, kuriose migracijos saldo yra teigiamas (priimančiose šalyse), migracija yra

svarbesnė tema nei šalyse, kuriose migracijos saldo yra neutralus arba neigiamas. Kraštutinių kairiųjų ir kraštutinių dešiniųjų partijų politiniai veikėjai apie migraciją kalba dažniau ir neigiamiau nei nuosaikesni politiniai veikėjai. Norint suprasti viešąją nuomonę apie imigraciją Europoje, būtina suvokti žiniasklaidos vaidmenį joje. Nepaisant to, kad imigracija ir migrantų grupės Europos žiniasklaidoje vaizduojamos skirtingai, galima pastebėti bendrų dėsningumų. Migrantai paprastai yra menkai atstovaujami ir vaizduojami kaip nusikaltėliai. Nors žiniasklaida skirtingai formuoja informaciją apie konkrečias migrantų grupes, apie imigraciją dažnai rašoma neigiamai ir daugiausia dėmesio skiriama konfliktams. Dažnas tokių žiniasklaidos pranešimų skaitymas lemia neigiamą požiūrį į migraciją, gali paskatinti stereotipinį požiūrį į migrantų grupes ir net daryti įtaką rinkėjų pasirinkimui.

Paprašėme jaunų dalyvių pasidalinti nuomone apie tai, kaip žiniasklaida vaizduoja migrantus ir ar tos naujienos paveikia politinius sprendimus.

Dalyvių nuomone, žiniasklaidos kuriamas migrantų įvaizdis dažniausiai yra neigiamas, daugiausia skiriant dėmesio kultūrų skirtumams ir apsunkinant abiejų pusių prisitaikymą.

Kartais žiniasklaida migrantus apibūdina kaip grėsmę; jie neva atėjo į šalį pasipelnę iš jos ir pavogti iš vietinių žmonių darbo.

Tokios netikros naujienos skelbiamos dažniausiai iš tam tikrų politinių partijų, kurios puoselėja diskursą kurstydamos konfliktus tarp visuomenės ir migrantų. Be to, neigiamos nuomonės apie migrantus ir jų poveikį skleidimas bendruomenėje daro įtaką politiniams sprendimams.

3.3. Jaunimo darbuotojų patirtis

Mes konsultavomės su 50 jaunimo darbuotojų iš Jungtinės Karalystės, Italijos, Prancūzijos, Portugalijos, Lietuvos ir Slovakijos. Jie papasakojo apie savo patirtį dirbant su jaunaisiais migrantais, jų vaidmens svarbą migrantų ir pabėgėlių integracijai, kliūtis, su kuriomis jie susiduria savo darbe, ir savo požiūrį į šalių teisės aktus, susijusius su migrantais.

Jaunimo darbuotojų vaidmuo

Dirbant su jaunimu siekiama asmeninio ir socialinio jaunuolių tobulėjimo, o jaunimo ir jaunimo darbuotojų pasitikėjimas ir abipusė pagarba yra darbo su jaunimu pagrindas.

Jaunimo darbuotojai turėtų būti tarpininkai, draugai, įkvėpimo ir motyvacijos šaltinis jaunuoliams. Jie turėtų būti teigiamas sektinas pavyzdys skatindamas jaunimo paramos renginius ir paslaugas, kurdamas sveikatingumą skatinančias darbo vietos politiką ir procedūras bei suteikdamas šeimai palankią erdvę, kurioje laukiami vaikai, jaunuoliai ir tėvai.

Be jaunimo darbuotojų įgūdžių, leidžiančių vykdyti įprastą darbo su jaunimu veiklą, jiems turi būti suteiktos galimybės ir mokymai, kurie padėtų atpažinti ir patenkinti jaunų migrantų poreikius.

Jaunų pabėgėlių integraciją į bendruomenę

Mes paklausėme dalyvių nuomonės apie tai, kokie veiksniai rodo, ar migrantas yra įsiliejęs į

vietos bendruomenę. Dauguma jaunimo darbuotojų atsakė, kad integracija yra sudėtingas procesas, susidedantis iš funkcinės integracijos (pagrindinių poreikių tenkinimas), moralinės integracijos (įsiliejimas į vietos gyventojų bendruomenę) ir saviraiškos integraciją (realizacija šalyje).

Remiantis su jaunimu dirbančių darbuotojų patirtimi, svarbiausi būdai, kuriais galima įvertinti jaunų migrantų integracijos lygį, yra šie: galimybė naudotis pagrindinėmis priimančiosios šalies teikiamomis paslaugomis (t. y. švietimu, medicinine priežiūra, užimtumu, profesiniu konsultavimu ir pan.), socialinis dalyvavimas naujoje aplinkoje, tvirtas socialinio tinklo turėjimas, aktyvus savanoriavimas arba dalyvavimas švietimo, mokymo, įsidarbinimo, darbo paieškos veikloje, vaidmuo šeimoje, bendruomenės renginiai, lėšų rinkimas ir bendradarbiavimas su vietos įmonėmis, nauji pomėgiai ir asmeninis tobulėjimas, priimančiosios šalies kalbos mokėjimas ir draugų, ypač vietinių gyventojų, ratas.

Iškilusios kliūtys dirbant su jaunais migrantais

Jaunimo darbuotojai išvardijo pagrindines kliūtis, paveikiančias jų kasdienį darbą su jaunais pabėgėliais:

- Kalba;
- Jaunų pabėgėlių žinių apie naujos priimančios šalies kultūrą, papročius ir tradicijas trūkumas;
- Šeimos ir draugų nebuvimas;
- Psichikos sveikatos stigma;
- Specialistų, kurie mokytų tokių sąvokų kaip daugiakultūriškumas ir kultūrų įvairovė, trūkumas mokyklose;
- Reagavimas į psichologinius jaunų pabėgėlių poreikius;
- Teisės aktai ne visada palaiko jaunimo darbuotojus ir jų kvalifikaciją.

Kitos jaunimo darbuotojų paminėtos ir aptartos kliūtys buvo tokios: išankstinis nusistatymas ir stereotipai, izoliacija, diskriminacija, supratimo stoka, abejingumas, finansinių išteklių trūkumas, baimė išeiti iš komforto zonos, įvairių institucijų, organizacijų ir paslaugų tinklo trūkumas. Vietos valdžios institucijos ir vietos įstaigos ne visada suteikia paramą darbo su jaunimu iniciatyvoms. Aiškumo ir susitarimo dėl nacionalinių ir vietos prioritetų trūkumas sukelia išbandymų, nes nesuteikia aiškios sistemos jauniems darbuotojams.

Kitas svarbus aspektas yra tai, kad jauni darbuotojai jaučiasi **pervargę nuo per didelio darbo krūvio**. Be to, dauguma nurodė, kad reikalingi psichologiniai mokymai, kaip dirbti su kritinėmis grupėmis (žmonėmis, atvykusiais iš karo zonų, žmonėmis, patyrusiais psichologinių traumų, ir t. t.).

Kompetencijos, reikalingos patobulinti įgūdžius ir žinias

Jaunimo darbuotojai svarstė, kokios kompetencijos reikalingos jų kasdieniam darbui su jaunais migrantais. Remdamiesi savo kasdiene darbo su migrantais patirtimi, jaunimo darbuotojai mano, kad svarbiausia tobulinti šias kompetencijas:

- Bendravimas; Išlausymo, jaunų žmonių poreikių supratimo ir empatijos jiems svarba;
- Pasitikėjimas savimi;
- Daugiau žinių, kaip susidoroti su daugiakultūriškumu ir kultūriniu šoku;
- Tarpkultūrinės kompetencijos;
- Mokymai, kaip valdyti dideles jaunuolių iš įvairių kultūrų grupes;
- Lankstumas ir nuolatinis prieinamumas;
- Emocinis intelektas;
- Kūrybingumas ir geras žmonių, su kuriais galima dirbti, tinklas.

Jaunimo darbuotojai, dirbantys su daugiakultūriškais jaunimo grupėmis, turi palengvinti individualių ir grupinį mokymąsi ugdančioje aplinkoje, užmegzdami dialogą ir užtikrindami bendradarbiavimo mechanizmus. Jie turi gebėti organizuoti ir valdyti išteklius, suprasti jaunimo projektų ir jaunimo organizacijų vertybes bei darbo kultūrą, sėkmingai bendradarbiauti komandose, prisidedami prie komandinio darbo, ir palaikyti gerus darbo santykius su visais projekto dalyviais. Prasmingas bendravimas su kitais, kuriant teigiamus santykius su atskirais asmenimis ir grupe, yra vienas iš svarbiausių gebėjimų, rodančių tarpkultūrinę kompetenciją remiant sėkmingą bendravimą ir bendradarbiavimą tarp žmonių iš įvairių aplinkų ir kultūrų, taip pat kuriant ir valdant partnerystę su kitais susijusiais dalyviais.

Šalių teisės aktų, kuriais remiami migrantai, veiksmingumas

Imigrantų integracija laikoma nepatogia politine problema, kuri niekada nebuvo viešojo ir politinio diskurso centre, bet suvokiama kaip de facto procesas, iš esmės tai dalyvavimas darbo rinkoje.

Integracijos politika daugiau įgyvendinama vietos, o ne valstybės lygmeniu, todėl reikėtų imtis tam tikrų iniciatyvų darbo srityje, visų pirma teikti pagalbos paslaugas, kurios padėtų imigrantams prisitaikyti prie darbo rinkos.

Dalyvių paklausėme, ar jų manymu, bendruomenė ir šalies teisės aktai yra pakankami, kad suteiktų veiksmingą paramą migrantams.

Iš jų atsakymų paaiškėjo, kad apskritai įstatyme įtvirtintas integracinis požiūris, tačiau problema yra praktika: **trūksta lankstumo, o įstatymo įgyvendinimas neatitinka lūkesčių ir žmogaus teisių standartų.** Be to, nors įstatymuose numatyta apsauga, biurokratijos yra daug, todėl yra kliūtis. Pavyzdžiui, dėl biurokratijos sunku patekti į darbo rinką. Įstatyme numatyta daug paslaugų ir mechanizmų, tačiau jaunimui trukdo daug biurokratijos ir formalios kalbos, todėl visas procesas tampa mažiau skaidrus ir sunkiai suprantamas. Procesą apsunkina ir tam tikros teisinės spragos.

Šioje srityje **žiniasklaidos** vaidmuo yra labai svarbus. Žiniasklaida suvienodino migrantų grupes, todėl žmonės nežino, kaip atskirti prieglobsčio prašytojus, migruojančius darbuotojus, nelegalius imigrantus ir pabėgėlius. Netikros naujienos ir dezinformacija lėmė neigiamą požiūrį į migrantus, kurie kaltinami atimantys iš Europos lėšas ir išteklius.

Visa **bendruomenė** turi stengtis tapti tolerantiškesnė ir atviresnė. Padėtį galima pagerinti suderinant vietinius gyventojus su imigrantais ir ieškant dar neatrasto „susitikimo“ taško. Politikai turėtų skatinti bendruomenę, kadangi trūksta švietimo apie pabėgėlius ir jų kultūrą bei atvirumo jiems.

Kalbos kliūtys turi būti pašalintos ir daugiau galimybių turi būti suteikta imigrantams. Be to, vyriausybė turėtų įtraukti užsieniečių raštingumą į formalų ir neformalų švietimą. Mokyklose turėtų būti daugiau socialinės, psichologinės ir mokyklos paramos.

Įvairios valstybinės institucijos ir nevyriausybines organizacijos (pavyzdžiui, Užimtumo tarnyba ir Caritas) turėtų pasidalyti darbo krūvį, o profesinės konfederacijos turėtų dirbti su darbdaviais ir mokyti juos dirbti su migrantais.

4. Politikos Rekomendacijos Ir Išvados

Toliau pateiktos politikos rekomendacijos parengtos atlikus nacionalinius tyrimus kiekvienoje iš šalių partnerių (Jungtinėje Karalystėje, Portugalijoje, Italijoje, Prancūzijoje ir Lietuvoje).

Šios rekomendacijos skirtos visų lygmenų – nuo vietos iki Europos – politikos formuotojams, Europos Komisijai ir kitoms suinteresuotosioms šalims, taip pat vietos organizacijoms, dirbančioms migracijos srityje.

Politikos formuotojai turėtų būti informuoti apie jaunų migrantų gyvenimo sąlygas ir, atsižvelgę į jų poreikius, jas pagerinti.

Šioje srityje jaunimo sektorius atlieka labai svarbų vaidmenį jaunų migrantų integracijos procese, nes gali suteikti informacijos apie jaunų migrantų nuomonę ir poreikius, kurios kiti sektoriai negali suteikti. Jaunimo darbuotojai ypač gali padėti jauniems migrantams įgyti įgūdžių ir kompetencijų per neformalųjį mokymąsi.

4.1. Rekomendacijos:

1. Politikai turėtų daugiau investuoti į mokymus, skirtus padėti su jaunimu dirbantiems asmenims tobulinti savo įgūdžius.
2. Jaunimo sektoriui turėtų būti suteikiama parama, kad galėtų ugdyti kompetencijas. Be jaunimo darbuotojų įgūdžių, leidžiančių vykdyti įprastą darbo su jaunimu veiklą, jiems turi būti suteiktos galimybės ir mokymai, kad galėtų patenkinti sudėtingesnius poreikius, susijusius su jaunų migrantų integracija. Mokymai turėtų apimti tokias temas, kaip vietinė migracija, žmogaus teisės, prieglobsčio prašytojų procedūros, teisiniai klausimai, Europos teisė ir suteikti vietos žmonių, į kuriuos galėtų kreiptis prireikus, kontaktinę informaciją. Mokymai turėtų būti rengiami ir vietos, ir Europos lygmenimis. Tai leistų su jaunimu dirbantiems asmenims susipažinti su įvairiomis realijomis ir pasimokyti iš kitų gerosios patirties.
3. Sukurti saugesnes ir jaunimui palankias erdves migrantus priimančiose struktūrose ir skatinti, kad jose dirbtų su jaunimu dirbantys asmenys, siekiant skatinti neformalųjį švietimą bei kultūrų mainus.
4. Labiau skatinti esamą vietinę veiklą, kurioje dalyvautų ir vietos bendruomenė, ir jauni migrantai. Tai galimybė skatinti daugiakultūriškumą ir padėti bendruomenei priimti skirtingas kultūras.
5. Suteikti prieinamą psichikos sveikatos paramą jaunimo darbuotojams, kurie gali pervargti nuo darbo.
6. Teisiškai pripažinti jaunimo darbuotojo vaidmenį.
7. Pradėti jauno migranto integraciją nuo pirmos jo atvykimo dienos. Tai gera strategija, leidžianti nuo pat pradžių ugdyti jų įgūdžius ir kompetencijas. Taip pat labai svarbu remti jaunų pabėgėlių saviorganizacines iniciatyvas ir suteikti joms erdvės bei stiprinti jų balsą atitinkamose politinėse diskusijose.
8. Teisinės procedūros ir biurokratija turėtų sutrumpėti ir būti lengviau prieinamos iš kitos šalies atvykusiems asmenims, kurie nėra susipažinę su priimančiosios šalies teisine sistema.
9. Politikai turėtų per pagrįstą laikotarpį išnagrinėti prieglobsčio prašymus ir sujungti šeimas.
10. Reikėtų parengti Europos pabėgėlių apgyvendinimo politiką, taip pat organizuoti konkretesnius kursus migrantams, kad jie galėtų patekti į darbo rinką.

Priedas

Geroji Praktika – „Arte Migrante“ Patirtis

Kas Yra „Arte Migrante“?

„Arte Migrante“ yra ilgalaikis projektas, prasidėjęs Bolonijoje 2012 m. pagal antropologo ir dainų autoriaus Tommaso Carturano idėją ir šiandien veikiantis 23 Italijos ir 2 Europos miestuose. Jam savanoriškai vadovauja jaunuolių ir suaugusiųjų grupės, turinčios bendrų tikslų ir siekių.

Veikla

„Arte Migrante“ (AM) iniciatyvos veikla siekiama tokių tikslų:

- skatinti atvirą požiūrį į žmonių įvairovę, ypač siekiant socialiai atskirtų žmonių, kurie yra ksenofobinių kalbų, rasizmo ir žmogaus teisių pažeidimų aukos (prieglobsčio prašytojai, benamiai, pabėgėliai), socialinės įtraukties.
- kovoti su rasizmu, diskriminacija ir išankstiniu nusistatymu prieš migrantus ir pabėgėlius, bendrai surengiant kokį nors meninį pasirodymą.
- didinti priimančių bendruomenių, įskaitant vietos valdžios institucijas ir paslaugų teikėjus, informuotumą apie realią trečiųjų šalių piliečių padėtį.
- palengvinti migrantų ir pabėgėlių integraciją per nemokamas kalbos pamokas, meno ir technines dirbtuves.

Kas savaitę ar mėnesį įvairių tautybių ir kultūrų migrantai, pabėgėliai, benamiai, studentai, jauni darbuotojai ir pensininkai bei gatvės menininkai rengia susitikimus. Susitikimai grindžiami spontanišku dalyvavimu. „Arte Migrante“ susitikimai yra atvira erdvė, kurioje visi laukiami ir gali dalyvauti kuo nors (pavyzdžiui, menu, muzika, poezija, istorija ir pan.) pasidalindami arba tiesiog kitų pasiklausyti.

Struktūra

Dalyviai susėda ratu. Vieno asmens pasirodymas gali tapti bendru, kai įsitraukia ir žiūrovai (dainuoja, šoka kartu) dėl spontaniškos ir įtraukiančios grupės dvasios. Susitikimus veda savanorių grupės, norinčios prisiimti atsakomybę ir prisidėti prie susitikimo, kurio struktūrą sudaro 3 skirtingi momentai:

1. **Pažintis per lengvus, trumpus ir neformalius užsiėmimus** : Atsižvelgdami į dalyvių skaičių, vedėjai pasiūlo skirtingų struktūros lygių neformalius užsiėmimus ir (arba) žaidimus. Tikslas – „pralaužti ledus“, pažinti dalyvius ir sukurti jaukią aplinką. Inicijavimo dalis apibrėžia susitikimo, grįsto abipuse pagarba ir atvirumu, struktūrą.
2. **Socialiniai pietūs** : Kiekvienas prisideda prie pietų, paruošdami savo įprastus tradicinius patiekalus, todėl tai tampa proga tarpusavyje dalintis žiniomis ir jas gilinti. Dalyvių prašoma neatsinešti alkoholinių gėrimų, siekiant išvengti rizikingų situacijų ir išlaikyti visišką patirties autentiškumą.
3. **Dalijimasis menu ir kultūra (pasirodymas)** : Spontaniškumas yra pagrindinis aspektas, paryškinantis prasmės, o ne estetinį parodos grožį. „Arte Migrante“ meniniai ir kultūriniai pasirodymai atliekami žodine (poezija, istorijos, liudijimai) ir nežodine (piešimas, šokis, teatras) formomis.

„Arte Migrante“ yra ypatinga socialinės įtraukties erdvė, nes siekia įtraukti ne vieną konkrečią tikslinę grupę, o „žmones“, ypač naujai atvykusiuosius ir tuos, kuriems gresia atskirtis.

„Arte Migrante“ išskirtinumas – kas savaitę vykstantys susitikimai, kuriuose pabėgėliai, migrantai ir benamiai užmezga sąžiningesnius santykius tarpusavyje ir su kitais pilietinės visuomenės nariais, o tai leidžia griauti Vakarų visuomenėje nusistovėjusius žmogiškus barjerus ir išankstinius nusistatymus. Kaip minėta anksčiau, su kiekvienu asmeniu yra elgiama ir jį atsižvelgiama vienodai, nepriklausomai nuo jų padėties, geografinės kilmės ar meninių gebėjimų, kurie atitinkamai yra nuoširdūs. Tai skatina kiekvieną susitikimo dalyvį aktyviai įsitraukti, nes vienintelis svarbus dalykas – noras pasidalyti su kitais savo esminiais patirties ypatumais.

ŠALTINIAI:

Arte migrante_national (Bologna – Italija)

„Arte migrante“ Palermo_pristatymas

„Arte migrante“ feisbuko puslapis

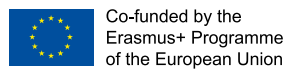
Project Number 2019-2-UK01-KA205-062270

Project's coordinator:

Merseyside Expanding Horizons
The Old Secondary Education Centre, Mill Lane – OL
Postal Code: L13 5TF
Liverpool, United Kingdom

www.expandinghorizons.co.uk

This project has been funded with support from the European Commission, under the E+ Programme. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

